

کد فرم : FR/FY/11

(فرم طرح سئوالات امتحانات پایان ترم)

ویرایش : صفر

دانشکده ریاضی

گروه آموزشی : ریاضی
نام و نام خانوادگی :
امتحان درس : ریاضی ۲ (ریاضی) نیمسال (اول/دوم) ۱۳۸۸-۸۹ نام مدرس: سیدرضا موسوی
شماره دانشجویی : تاریخ: ۱۳۸۹/۴/۱ وقت: ۱۳۵ دقیقه

توجه :

از نوشتن با مداد خودداری نمایید.

استفاده از هیچگونه ماشین حساب مجاز نمی باشد.

در طول برگزاری امتحان به هیچ سوالی پاسخ داده نمی شود.

سوال ۱- سطح محصور به منحنی تابع $f(x) = \frac{\cos 2x}{\sin(x + \pi/4)}$ ، خط $x = \pi/6$ و محورهای مختصات را بیابید.
۱۵ نمره

سوال ۲- انتگرال معین $\int_{\pi/2}^{\pi} \frac{\sin x - \sin 3x}{1 + \cos x} dx$ را حل کنید.
۱۵ نمره

سوال ۳- به ازای چه مقادیری از x دترمینان زیر برابر صفر است ؟
۱۰ نمره

۱	x	-۱	۲
۱	x^2	۱	-۴
۲	$2x$	-۲	۴
-۱	$-x$	۱	-۲

سوال ۴- اگر A, B و C سه بردار دلخواه در R^3 باشند، نشان دهید :
۱۵ نمره

$$(A \times B) \times C + (B \times C) \times A + (C \times A) \times B = 0$$

سوال ۵- اگر $f, g : R \rightarrow R^3$ دو تابع برداری باشند نشان دهید که :
۱۵ نمره

$$\frac{d}{dt}(f \times g) = f \times \frac{dg}{dt} + \frac{df}{dt} \times g$$

سوال ۶- تابع برداری $f(t) = (t \cos t, t \sin t, t^2)$ را در نظر بگیرید.
۱۵ نمره
الف) طول منحنی این تابع را در بازه $t \in [0, 4]$ بیابید.
۱۵ نمره
ب) بردارهای یک مماس، قائم و قائم دوم آن را در نقطه $t = 0$ بیابید.

سوال ۷- معادله دایره بوسان (انحناء) منحنی تابع $y = x^2$ در نقطه $(1, 1)$ را بنویسید.
۲۰ نمره

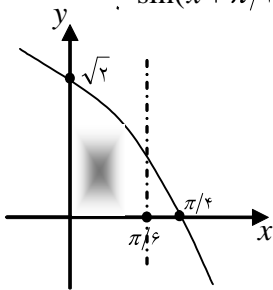
موفق باشید

سوال ۱-

$$\int_{\pi/4}^{\pi/2} \frac{\cos 2x}{\sin(x + \pi/4)} dx = \int_{\pi/4}^{\pi/2} \frac{\cos^2 x - \sin^2 x}{\sin x \cos \pi/4 + \sin \pi/4 \cos x} dx = \int_{\pi/4}^{\pi/2} \frac{\sqrt{2}(\cos x - \sin x)(\cos x + \sin x)}{\sin x + \cos x} dx =$$

$$= \int_{\pi/4}^{\pi/2} \sqrt{2}(\cos x - \sin x) dx = \sqrt{2}(\sin x + \cos x) \Big|_{\pi/4}^{\pi/2} = \sqrt{2} \left(\frac{1}{2} + \frac{\sqrt{2}}{2} - 1 \right) = \frac{\sqrt{2} - 1}{\sqrt{2}}$$

سوال ۲-

$$\int_{\pi/4}^{\pi/2} \frac{2 \sin x - \sin 3x}{1 + \cos x} dx = \int_{\pi/4}^{\pi/2} \frac{2 \sin x}{1 + \cos x} dx = 2 \int_{\pi/4}^{\pi/2} \frac{\sin x}{1 + \cos x} dx$$

$$= 2 \int_{\pi/4}^{\pi/2} \sin x (1 - \cos x) dx = -2 \cos x + 2 \cos^2 x \Big|_{\pi/4}^{\pi/2} = 2$$

سوال ۳- به ازای هر مقدار x دترمینان برابر صفر است. اگر ۲ برابر سطر چهارم را به سطر سوم اضافه کنیم یک سطر برابر صفر خواهیم داشت.

سوال ۴- روش اول: می دانیم $(A \times B) \times C = -(B \cdot C)A + (A \cdot C)B$ و همچنین $u \cdot v = v \cdot u$ بنابر این

$$(A \times B) \times C + (B \times C) \times A + (C \times A) \times B = -(B \cdot C)A + (A \cdot C)B - (C \cdot A)B + (B \cdot A)C - (A \cdot B)C + (C \cdot B)A = 0$$

روش دوم: اگر $A = (a_1, a_2, a_3)$, $B = (b_1, b_2, b_3)$ و $C = (c_1, c_2, c_3)$ پس $A \times B = (a_1 b_2 - a_2 b_1, a_2 b_3 - a_3 b_2, a_3 b_1 - a_1 b_3)$

و $(A \times B) \times C = (a_1 b_2 c_3 - a_2 b_2 c_3 - a_2 b_1 c_3 + a_1 b_3 c_3, a_1 b_2 c_1 - a_2 b_2 c_1 - a_2 b_1 c_1 + a_1 b_3 c_1, a_1 b_2 c_2 - a_2 b_2 c_2 - a_2 b_1 c_2 + a_1 b_3 c_2)$ دو حاصلضرب دیگر بطور مشابه نوشته می شوند و از جمع آنها نتیجه مورد نظر بدست می آید.

سوال ۵- اگر $f(t) = (f_1(t), f_2(t), f_3(t))$, $g(t) = (g_1(t), g_2(t), g_3(t))$ آنگاه

$$\frac{d}{dt}(f \times g) = \frac{d}{dt}(f_2 g_3 - f_3 g_2, f_3 g_1 - f_1 g_3, f_1 g_2 - f_2 g_1)$$

$$= (f'_2 g_3 + f_2 g'_3 - f'_3 g_2 - f_3 g'_2, f'_3 g_1 + f_3 g'_1 - f'_1 g_3 - f_1 g'_3, f'_1 g_2 + f_1 g'_2 - f'_2 g_1 - f_2 g'_1)$$

$$= (f'_2 g_3 - f_2 g'_3, f'_3 g_1 - f_3 g'_1, f'_1 g_2 - f_1 g'_2) + (f'_2 g_3 + f_2 g'_3, f'_3 g_1 + f_3 g'_1, f'_1 g_2 + f_1 g'_2)$$

$$= f \times \frac{dg}{dt} + \frac{df}{dt} \times g$$

سوال ۶- الف) $f'(t) = (\cos t - t \sin t, \sin t + t \cos t, 2t) \rightarrow |f'(t)| = \sqrt{1 + 5t^2} \rightarrow l = \int \sqrt{1 + 5t^2} dt$

با تغییر متغیر $\sqrt{5}t = \sinh u$ داریم: $l = \int \sqrt{1 + 5t^2} dt = \frac{1}{\sqrt{5}} \int \cosh^2 u du = \frac{1}{2\sqrt{5}} \int (1 + \cosh 2u) du = \frac{1}{2\sqrt{5}} (u + \frac{1}{2} \sinh 2u)$

$$= \frac{1}{2\sqrt{5}} (\sinh^{-1}(\sqrt{5}t) + \sqrt{5}t \sqrt{1 + 5t^2}) \Big|_{t=0}^1 = \frac{1}{2\sqrt{5}} (\sinh^{-1}(\sqrt{5}) + 3\sqrt{5}) = \frac{1}{2\sqrt{5}} (\ln(4\sqrt{5} + 9) + 3\sqrt{5})$$

ب) $f'(t) = (\cos t - t \sin t, \sin t + t \cos t, 2t) \rightarrow T(t) = \frac{1}{\sqrt{1 + 5t^2}} (\cos t - t \sin t, \sin t + t \cos t, 2t) \rightarrow T(0) = (1, 0, 0)$

$$T'(t) = \frac{-5t}{(\sqrt{1 + 5t^2})^3} (\cos t - t \sin t, \sin t + t \cos t, 2t) + \frac{1}{\sqrt{1 + 5t^2}} (-2 \sin t - t \cos t, 2 \cos t - t \sin t, 2)$$

$$T'(0) = (0, 2, 2) \rightarrow N(0) = \frac{1}{\sqrt{2}} (0, 1, 1) \rightarrow B(0) = T(0) \times N(0) = \frac{1}{\sqrt{2}} (0, -1, 1)$$

سوال ۷- داریم $y' = 2x$, $y'' = 2$ بنابر این $k(1) = \frac{|y''(1)|}{(\sqrt{1 + (y'(1))^2})^2} = \frac{2}{5\sqrt{5}}$ و $N(1) = \frac{1}{\sqrt{5}} (-2, 1)$ و $T(1) = \frac{1}{\sqrt{5}} (1, 2)$ در ضمن

شعاع دایره بوسان برابر است با $R = \frac{1}{k} = \frac{5\sqrt{5}}{2}$ و مرکز آن برابر است با $O(1) = (1, 1) + \frac{5\sqrt{5}}{2} \times \frac{1}{\sqrt{5}} (-2, 1) = (-4, \frac{5}{2})$

و بالاخره معادله دایره بوسان عبارت است از: $(x + 4)^2 + (y - \frac{5}{2})^2 = \frac{125}{4}$